

Sygn. akt IV Ka 439/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 września 2014 roku.

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim w IV Wydziale Karnym Odwoławczym w składzie:

Przewodniczący SSA Stanisław Tomasiak (spr.)

Sędziowie SO Ireneusz Grodek

SO Agnieszka Szulc-Wroniszewska

Protokolant sekr. sądowy Agnieszka Olczyk

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Piotrkowie Trybunalskim Violetty Włodarczyk

po rozpoznaniu w dniu 12 września 2014 roku

sprawy **J. Z. (1)**

oskarżonej z art. 284§1 kk

z powodu apelacji wniesionej przez obrońcę

od wyroku Sądu Rejonowego w Piotrkowie Tryb.

z dnia 14 maja 2014 roku sygn. akt VII K 16/14

na podstawie art. 437 § 2 kpk, art. 438 pkt 2 i 3 kpk, art. 632 pkt 2 kpk

przyjmując, że oskarżona w okresie od września 2012 roku do 18 grudnia 2013 roku w miejscowości (...) gmina R.powiat (...)dokonała przywłaszczenia 18 (osiemnastu) sztuk piłek marki (...)o łącznej wartości 450,00 (czteryście pięćdziesiąt) złotych na szkodę klubu sportowego (...), czym wyczerpała dyspozycję art. 284 § 1 kk

uchyla zaskarżony wyrok i na podstawie art. 1 § 2 kk w zw. z art. 17 § 1 pkt 3 kpk umarza postępowanie karne w stosunku do oskarżonej J. Z. (1), a kosztami procesu w sprawie obciąża Skarb Państwa.

Sygn. akt. IV Ka 439/14

UZASADNIENIE

J. Z. (1)została oskarżona o to, że w okresie od września 2012r. do 18 grudnia 2013r. w miejscowości (...) gm. R., pow. (...), woj. (...), dokonała przywłaszczenia czterdziestu sztuk piłek do gry w piłkę nożną wartości 4000 złotych na szkodę Klubu Sportowego (...)

t.j. o czyn z art. 284 § 1 kk

Sąd Rejonowy w Piotrkowie Tryb. wyrokiem z dnia 14 maja 2014r. roku w sprawie VII K 16/14:

1. stwierdzając, iż wartość przywłaszczonych piłek wynosiła około 2000 złotych na podstawie art. 66 §1 i § 2 kk, 67 § 1 kk postępowanie karne w stosunku do J. Z. (1) z d. L. warunkowo umorzyl na okres próby 1 (jednego) roku,
2. na podstawie art. 67 § 3 kk w zw. z art. 39 pkt 7 kk orzekł od oskarżonej na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej świadczenie pieniężne w kwocie 500,00 złotych,
3. zasądził od oskarżonej na rzecz Skarbu Państwa kwotę 130,00(sto trzydzieści) złotych z tytułu zwrotu wydatków poniesionych przez Skarb Państwa w toku postępowania oraz kwotę 60,00 (sześćdziesiąt) złotych z tytułu opłaty.

Powyższy wyrok zaskarżył w całości obrońca oskarżonej J. Z. (1) w całości na jej korzyść.

Apelacja obrońcy oskarżonej wywiedziona z treści art. 438 pkt 1, 2 i 3 kpk zaskarżonemu wyrokowi zarzuciła:

a/ dowolną i wybiórczą ocenę materiału dowodowego w postaci zeznań świadków, to jest bezkrytyczne danie wiary zeznaniom świadków Ł. O., K. M. i S. M., a jednocześnie bezpodstawne odmówienie wiary wyjaśnieniom oskarżonej J. Z.;

b/ błędne przyjęcie, iż zeznania świadków Ł. O., K. M. i S. M. wraz z zeznaniami świadków S. G., P. M., T. C., C. K., A.C. i P. C. dotyczące faktu odmowy wydania piłek przez oskarżoną wzajemnie się potwierdzają, uzupełniają i przez to w są przekonujące w ocenie Sądu, podczas gdy zeznania te nie potwierdzają się wzajemnie, a w przypadku zeznań S. G. i S. M. nawet wzajemnie wykluczają;

c/ naruszenie przepisu art. 193 § 1 kpk poprzez rezygnację z zasięgnięcia dowodu z opinii biegłego do spraw szacowania ruchomości, który ustaliłby rzeczywistą wartość piłek należących do pokrzywdzonego Klubu;

- obrazę przepisów prawa procesowego art. 366 kpk poprzez zaniechanie ustalenia ilości piłek, których właścicielem byłby pokrzywdzony Klub (...), oraz ich wartości, podczas gdy zaistniały w toku procesu wątpliwości co do ich własności;
- błąd w ustaleniach faktycznych 438 pkt 3 kpk poprzez błędne ustalenie przez Sąd szacunkowej, łącznej wartości piłek na kwotę 2000zł, i nie wzięcie pod uwagę cen piłek używanych dostępnych w internecie, a wskazanych w wydrukach internetowych przez obronę, z uwagi na fakt, iż piłka marki R. nie została odnaleziona u oskarżonej, podczas gdy wskazana piłka była marki A. (R. to model piłki), a piłki marki A. zostały znalezione u oskarżonej;
- błąd w ustaleniach faktycznych mający wpływ na treść orzeczenia, poprzez błędne ustalenie, iż stopień społecznej szkodliwości czynu był większy niż znikomy i nie zastosowanie art. 17 §1 pkt.3 kpk

- naruszenie przepisów prawa materialnego:

a/ art. 284 § 1 kk poprzez jego błędne zastosowanie w następstwie przyjęcia, że oskarżona J. Z. (1) działała z bezpośrednim zamiarem przywłaszczenia piłek i odmówiła ich wydania podczas gdy z materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie wynika, iż oskarżona nigdy nie odmówiła oddania piłek i nie działała z zamiarem bezpośrednim ich przywłaszczenia;

b/ naruszenie przepisu art. 119 § 1 kodeksu wykroczeń poprzez jego niezastosowanie - skoro z materiału dowodowego wynika, iż wartość piłek znalezionych u J. Z. (1), a należących do pokrzywdzonego nie przekracza 360 złotych

Nadto obrońca oskarżonej wniósł o dopuszczenie w poczet materiału dowodowego wydruku z portalu allegro załączonego do apelacji, na okoliczność ceny nowej piłki marki A. model R.

W konkluzji skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez: uniewinnienie oskarżonej od zarzucanego jej czynu i zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych ewentualnie o umorzenie postępowania ze względu na znikomą społeczną szkodliwość czynu art. 17 § 1 pkt 3 kpk.

Na rozprawie apelacyjnej w dniu 12 września 2014 roku

Obrońca oskarżonego popierał apelację i wnioski w niej zawarte.

Prokurator wnosił o nieuwzględnienie skargi apelacyjnej obrońcy z wyboru oskarżonego i utrzymanie w mocy zaskarżonego wyroku.

Oskarżona przyłączyła się do skargi apelacyjnej swojego obrońcy z wyboru. Dodała „ja jestem zaskoczona tą całą sytuacją, uważam, że przed Sądem powinni stać Ci, którzy wybudowali to boisko”

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja obrońcy oskarżonej J. Z. (1) jest zasadna w takim stopniu, że w wyniku jej uwzględnienia powstały podstawy do uchylenia wyroku i umorzenia postępowania karnego w stosunku do oskarżonego na podstawie art. 17 § 1 pkt 3 k.p.k w zw. z art. 1 § 2 k.k

Przechodząc do rozważań szczegółowych, zwrócić należy uwagę, iż w ocenie Sądu Okręgowego, Sąd Rejonowy dopuścił się obrazy przepisów prawa procesowego oraz błędu w ustaleniach faktycznych skutkujących, błędnym ustaleniem co do ilości przywłaszczonych piłek i ich wartości oraz niewłaściwą oceną stopnia społecznej szkodliwości czynu inkryminowanego oskarżonej J. Z. (1) wynikającej z nieuwzględnienie w sposób prawidłowy i kompleksowy wszystkich okoliczności podmiotowych i przedmiotowych rzutujących na tą ocenę. To właśnie błędna ocena materiału dowodowego doprowadziła do poczynienia przez Sąd I instancji błędu w ustaleniach faktycznych w tej części, co miało w dużej mierze wpływ na niewłaściwą ocenę stopnia społecznej szkodliwości zarzucanego oskarżonej czynu. Dokonane bowiem przez Sąd I instancji ustalenia faktyczne nie są wynikiem rzetelnej, wszechstronnej oraz wnikliwej analizy dowodów. Jednocześnie zaś konkluzje Sądu meriti nie stanowią wyniku rozważenia wszystkich okoliczności przedmiotowego zdarzenia. Niewątpliwie w niniejszej sprawie prawidłowo ustalił Sąd meriti, że doszło do przywłaszczenia piłek należących do klubu (...). Jak wynika z wiarygodnych i spójnych zeznań świadków Ł. O. (2), K. M. (2), S. M. (2), oskarżona kilkakrotnie odmówiła wydania im piłek. Potwierdza to obiektywny fakt ujawnienia w pomieszczeniu gospodarczym należącym do oskarżonej 40 piłek. Uchybienie Sądu I instancji polegało jednak na bezkrytycznym i bezpodstawnym przyjęciu, że oskarżona przywłaszczyła 40 piłek. Bowiem klub (...) przedstawił faktury zakupu na 18 piłek marki (...). Do tego z zeznań świadków wynika, że klub ten kupował jedynie piłki marki (...). W takiej sytuacji można przypisać oskarżonej przywłaszczenie jedynie 18 piłek marki (...). Bowiem właściciele pozostałych piłek, ujawnionych w pomieszczeniu gospodarczym należącym do oskarżonej, nie zostali ustalen. Wiadomo jedynie, że na przedmiotowym boisku mecze rozgrywali nie tylko zawodnicy klubu (...), ale również inne drużyny jak i osoby prywatne. Zatem nie można wykluczyć, że podczas tych rozgrywek sportowych również wpadały piłki na posesje oskarżonej. Nie zostało jednak ustalone, czy właściciele pozostałych 22 piłek chodzili do oskarżonej po zwrot tych piłek, a ona odmawiała ich wydania. Brak jednoznacznych ustaleń w tym zakresie powoduje zaistnienie w sprawie niedających się usunąć wątpliwości, których nie wolno rozstrzygać na niekorzyść oskarżonej-art. 5 § 2 k.p.k.. W konsekwencji Sąd Odwoławczy poczynił odmienne ustalenia co do ilości przywłaszczonych piłek i przyjął to, co w sposób jednoznaczny wynika, z zebranych dowodów czyli, że oskarżona przywłaszczyła na szkodę (...) M. jedynie 18 piłek marki (...).

Nadto Sąd I instancji błędnie ustalił wartość przedmiotowych piłek. Sąd Odwoławczy nie mógł przeprowadzić na tą okoliczność dowodu z opinii biegłego albowiem piłki zostały już zwrócone pokrzywdzonemu klubowi i są w ciągłym użyciu. Zatem ocena biegłego odnośnie wartości 18 używanych piłek marki (...) zwróconych pokrzywdzonemu klubowi byłaby aktualnie niemiarodajna. W takiej sytuacji Sąd Odwoławczy posiłkując się średnimi cenami internetowymi używanych piłek marki (...) ustalił, że wartości jednej piłki wynosi 25 zł. Natomiast łączna wartość 18 sztuk używanych piłek marki (...) została ustalona przez Sąd Odwoławczy na kwotę 450 zł. Nie może ulegać żadnej wątpliwości, że przedmiotowe okoliczności ustalone przez Sąd Odwoławczy w sposób znaczący wpływają na ocenę stopnia społecznej szkodliwości czynu.

W art. 115 § 2 kk zdefiniowano przesłanki oceny stopnia społecznej szkodliwości czynu. Ma to fundamentalne znaczenie dla właściwego stosowania prawa karnego, stwierdzenie bowiem "znikomości" społecznej szkodliwości pozbawia czyn zabroniony cech przestępstwa (art. 1 § 2), a przy orzekaniu kar i środków karnych sąd ma obowiązek baczyc, aby były one współmierne do ustalonego w każdej sprawie stopnia społecznej szkodliwości przypisanego sprawcy czynu.

Określenie przesłanek (faktorów) decydujących o stopniu społecznej szkodliwości czynu wskazuje, że ustawodawca przyjął dominującą w doktrynie teorię przedmiotowo-podmiotową, zwaną też kompleksową, odrzucając tzw. teorię całościową (czy "uniwersalistyczną"), która w różnych jej odmianach uwzględniała osobowość sprawcy, jego dotychczasowe życie, uprzednią karalność, nagminność przestępstw itp.

Należy podkreślić, że wymieniony w art. 115 § 2 katalog okoliczności wpływający na stopień społecznej szkodliwości czynu jest ustawowo zamknięty.

W świetle powyższych ustaleń nie mają wpływu na stopień społecznej szkodliwości popełnionego czynu takie okoliczności, jak dotychczasowe życie sprawcy (w tym karalność), jego właściwości i warunki osobiste, trudna sytuacja materialna i rodzinna itp. Chociaż okoliczności te sąd uwzględnia przy wymiarze kary i orzekaniu środków karnych oraz stosowaniu probacji, to jednak nie w aspekcie oceny stopnia społecznej szkodliwości czynu, który nie jest jedynym wyznacznikiem orzekanej kary lub środków probacyjnych. Trafne są więc stwierdzenia zawarte w wyr. SA w Łodzi z 28 I 1998 r. (II Aka 245/99, Biul. Prok. Apel. 1999, nr 8), iż "wszystkie z wymienionych (art. 115 § 2 - przyp. AM) okoliczności związane są z czynem, jego stroną przedmiotową i podmiotową. Nie są to natomiast okoliczności dotyczące sprawcy (...). Ustalenie stopnia społecznej szkodliwości czynu może nastąpić wyłącznie na podstawie oceny samego czynu, a nie na podstawie oceny jego sprawcy".

W realiach niniejszej sprawy niewątpliwym bowiem jest, iż oskarżona J. Z. (1) swym postępowaniem, wypełnił znamiona przepisu określonego w art. 284 § 1 k.k. W tym miejscu, podkreślić jednak trzeba, że Sąd meriti w niedostatecznym stopniu uwzględnił przyczynę oraz motywy takiego, zachowania oskarżonej. Chodzi tu oczywiście o to, że oskarżona była wzburzona ciągłym przekopywaniem piłek na jej posesję. Przez zatrzymanie przedmiotowych piłek chciała zmusić klub do zamontowania specjalnych „piłkochwytyw”, które są aktualnie już zamontowane. Nadto nie można tracić z pola widzenia faktu, że wszystkie piłki zostały klubowi zwrócone i są w ciągłym użytku. Zatem klub (...) nie doznał fatycznej straty. Wreszcie wartość wszystkich piłek nie była wysoka. Została ona bowiem ustalona na kwotę 450 zł.

Sąd I instancji dokonując oceny stopnia społecznej szkodliwości czynu przypisanego oskarżonej pominął wyżej wymienione okoliczności

Powyższe względy sprawiają, że oceniając czyn oskarżonej J. Z. (1) nie można stwierdzić, iż cechuje go stopień społecznej szkodliwości wyższy niż znikomy, a tym samym, czyn oskarżonego nie stanowi przestępstwa. Mając na uwadze charakter oraz specyficzne okoliczności naruszenia przez J. Z. (1) porządku prawnego, w tym konkretnym przypadku, należało dokonać odmiennej od Sądu I instancji oceny stopnia społecznej szkodliwości czynu.

Z tych wszystkich względów Sąd Okręgowy przyjął, że oskarżona w okresie od września 2012 roku do 18 grudnia 2013 roku w miejscowości (...)gmina R.powiat (...)dokonała przywłaszczenia 18 (osiemnastu) sztuk piłek marki (...)o łącznej wartości 450,00 (czterysta pięćdziesiąt) złotych na szkodę klubu sportowego (...), czym wyczerpała dyspozycję art. 284 § 1 kk i w związku z tym uchylił zaskarżony wyrok i na podstawie art. 1 § 2 kk w zw. z art. 17 § 1 pkt 3 kpk umorzył postępowanie karne w stosunku do oskarżonej J. Z. (1).

Bowiem aby dany czyn był przestępstwem, oprócz tego, iż jest karalny tzn. wypełnia znamiona opisane w ustawie karnej musi być jeszcze karygodny tzn. stopień jego społecznej szkodliwości musi być wyższy niż znikomy.

W oparciu o przepisy powołane w sentencji wyroku Sąd Okręgowy kosztami procesu w sprawie obciążył Skarb Państwa.